

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

16 An ignorantia, vel inaduerrentia praeccepti, quando inuincibilia sunt,
minuant culpam; vel ab illa excusent?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

Sancti, cap. 13. conclus. 7. n. 9. in fine. Sanchez lib. 2. cap. 6. num. 37. quod si neque interit, neque alios interrogavit, censendus est vincibili ignorantia laborare, quia non praestitit diligentiam, quae solet praestari. At hoc bene limitat Sanchez supra intelligendam esse, casu quo patochismus aliquem scupulum, vel dubium habuerit illa hebdomada aliqua ignorantia, vel scita occurrere. Nam si nihil horum occurrerit, censendus est ininvidibiliter ignorare, & tradit in simili salas tract. 13. disp. 8. sect. 4. n. 23. §. 6. regula. Bonacina disput. 2. de peccat. quasi 8. pun. 3. n. 28. Siquam autem efficac ad cognoscendam re laborasse in aliqua ignorantia invidibili est, si summum propositum formale vel virtuale habes satisfaciendi tuae obligationi quia hoc propositum omnino excludit negligentiam mortaliter culpabilem, ut ex te constat, & tradit alius relatis salas 1. 2. tract. 13. disp. 8. sect. 4. n. 13. §. 1. regula.

PUNCTUM XVI.

An ignorantia, obliuio, vel inuertentia praecipri quando vincibilia sunt, minuant culpam, vel ab illa exculent.

- 1 Non excusat a culpa.
2 Minuit culpam si non sit affectata.
3 An ignorantia vincibilis possit ex mortali veniale facere.

Primo certum est ignorantiam illorum, quae ratione tui officii vel status tenentis scite, esse peccatum. Ea autem, quae tenent scire, in duplici sunt differentia, alia quorum cognitio per te imperatur, ut sunt mysteria fidei, alia quae solum ratione operis, ut est scientia Decalogi, & aliorum praceptorum, si ignoras culpabiliter mysteria fidei, aduersus fidem peccas, si ignoras praecipra seruanda, & ob illorum ignorantiam aliquam transgredieris, vel te periculo transgressionis illorum exponis, peccas eadem specie peccati, ac si scienter illa praecipra violares: ita docet Valq. 1. 2. disp. 119. c. 2. §. 3. & Azor. t. 1. lib. 1. c. 12. §. 5. Sanchez lib. 1. in Decal. c. 17. n. 11. §. 12.

Secundo certum est ignorantiam culpabilem minuire culpam, quia minuit rationem voluntarii; minus enim voluntaria est transgressio praecipri ex ignorantia, quam ex scientia: nam ex scientia est transgressio directe voluntaria, ex ignorantia vero etiam affectata sit, est solum indirecte, quatenus negligit praeciprum investigare. Verum si huiusmodi negligentiam affectes, ut liberius, & sine remorsu praecipra transgrediaris, eto transgressio actualis illius praecipri, minus voluntaria sit, quam si ex scientia praecipri procederet, hoc non obstat quominus grauius delinquas: non quia illud peccatum multiplicem habeat circumstantiam, quod videtur infirmate Azor. lib. 1. cap. 14. quest. 1. Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 17. num. 6. quatenus dicit peccatum adulterij, v. b. gratia scienter factum, solum adulterium esse: ac cum ignorantia affectata esse temerarium, & periculosum & aliis grauioribus peccatis inest scilicet, & facillig expositum; hoc enim per se fallax est: nam etiam adulterium committum ignorantia solum crassa seu mortaliter culpabilis est temerarium: & periculosum, & illis criminibus committendis expositum, sed quia non est expositum mortaliter, eto quod illatum circumstantiarum ignorantiam probabilem habueris, ideo illud delictum non habet aliam malitiam praeter malitiam adulterij. Ergo ex hac parte non potest peccatum ex ignorantia peccatum scientiae superare. Ratio igitur efficac quare grauius delinquas, si ex ignorantia supradicta affectata libere peccandi pecces, quam si ex scientia ea est, quia in hoc affectu virtute omnia transgredieris praecipra ob animum deperitatum siquidem remouere a te vis impedimentum a Deo positum ne volentur tua praecipra: medio enim conscientiae remorsu derinet Deus peccatores, ne in peccata laborant, si igitur hoc affectu peccatum a te exerceatur, vis tacite vis liberet in peccata vagari.

Difficultas autem in eo sita est an ignorantia vincibilis quae non sit affectata, aut crassa, minuat culpam, ut quae alias debet esse mortalis, reddat venialem; Neque est controversia de culpa aduersus ius diuinum, & naturale; hoc enim si ab ignorantie ignorantia culpabilis mortaliter volentur, mortale erit. Controversia est de violatione legis humanae quae non videtur, ita stricte obligare, ut eius violatio ignorantia non affectata, crassa, aut lupina mortalis sit, etiam si ignorantia culpabilis mortaliter fuerit: sic docet Thom. Sanchez lib. 1. ca. 17. §. 1. n. 19. & adducit pro se Valent. Valquez, Armilla. Nauarrum, solum, & alios Doctores, contenditque explicari non posse de ignorantia venialiter culpabili; hac enim culpam mortalem a cuiuslibet praecipri transgressione, excusat (secundum omnium sententiam: ita tenet Bonacina disput. 2. quest. 8. punct. 3. num. 1. videtur tamen loqui de ignorantia venialiter culpabili, sed fateor remoueram ingenij mei: non enim percipere possim, quomodo detur ignorantia mortaliter culpabilis, & transgressio praecipri ex tali ignorantia mortalis non sit. Nam tota materia transgressionis consistit in negligentia cul-

Ferd. de Castro, Sum. Mor. Pars 1.

pabili sciendi praeciprum, imo potius non est alia malitia omissionis, v. g. ieiunij, vel missae praecipra: quam est in illa culpabili negligentia. Si ergo illa negligentia est culpabilis mortaliter, omisso culpabilis mortaliter erit. Nequit ergo negligentia culpabilis mortaliter reddere violationem venialiter culpabilem: ita Suarez 3. tom in 3. p. disp. 82. sect. 3. col. pen.

Ex his infero peccatum ex ignorantia culpabili, vel scientia commissum non ita variare naturam ipsius, ut necessario debeas in confessione explicare fuisse ex ignorantia culpabili, vel scienter commissum, non enim notabiliter auget, aut minuit peccatum: ita Nauarr. summ. cap. 6. num. 11. Suarez 4. tom in 3. part. disput. 22. section 4. num. 14. At si forte procederet peccatum ex ignorantia affectata liberius peccandi & sine remorsu, ille enim affectus videtur necessario declarandus, quia non solum auget malitiam, ut dicit Sanchez lib. 1. cap. 17. fine, sed, meo iudicio aliam speciem constituit, aduersantem voluntati Deo seruienti,

PUNCTUM XVII.

An ignorantia legis, vel poenae impositae per legem excuset a poena.

- 1 Proponitur casus.
2 Ex ignorantia legis imponentis poenam poena non contrahitur.
3 Idem est si adest ignorantia facti.
4 Quid dicendum si solum ignores poenam a lege impositam.
5 Deciditur questio, & approbatur ignorantiam poenam in casibus excusare.
6 Probabile est ad irregularitatem extendi.
7 Probabile etiam est excusare ab aliis poenis delicti grauiorem secundum se excedentibus.
8 Aliqua inferuntur ex superiori doctrina.
9 Satis argumentis n. 4. positis.

Si nulla alia lege actus prohibitus est, nisi ab illa quae est poena imposita, ignorans inuincibiliter legem illam, poenam non contrahit, quia non peccat. Ergo non es a lege punendus, ex res. sine culpa. 23. de regul. iur. in 6. §. cap. 2. de constit. & est res omnino manifesta. Difficultas autem est quando actus prohibitus est alia lege praeter illam quae poenam imponit, & ignotas legem imponentem poenam, cognoscens tamen actum alia lege prohiberi, & illum efficit, v. g. cognoscens, percussionem clerici esse prohibitam iure diuino & naturali: ignoras tamen adesse Ecclesiae prohibitionem sub excommunicatione; contrahisne si clericum percussis excommunicationem, vel irregularitatem, aliamve poenam?

Respondeo probabilis esse te nullo modo contrahere, quia non d. liquitur contra legem Ecclesiasticam v. p. te ignoras illius. Ergo non debes poenis illius puniri. Nec enim poena est vitium protrahenda, quam d. licetum fuerit, ut dicitur in cap. 2. de his qui sunt a maiore parte capiti. Et in cap. felicitis res. illud autem, de poenis, in 6. iudex enim poenam metiri debet ex culpa. Confirmo: Grauius delinquit qui percussit clericum cognoscens percussorem illum non solum esse prohibitam iure naturali, & diuino, sed etiam Ecclesiastico, & sub censura, quam qui solum cognoscit prohibitionem iuris naturalis. Ergo non debet vtrique eisdem poenis puniri. Secundo in censuris est res meo iudicio manifesta, Non enim contrahit potest censura absque monitione, & reprehensibilis, de appell. cap. Romana, cap. constitutum, de sentent. excomm. n. 6. atqui non censetur qui monitus quouque legem committentem censuram agnoscat. Ergo Item censura instituta est ad reprimendos rebelles, & inobedientes Ecclesiae, sed qui eius praecipra ignorat, nequit inobediens iudicari. Ergo non potest censura reprimi. Tandem censura est medicinalis poena, id est, poena non puniendi tantum delicti sed potius praeratiua committendi, cap. 1. de sent. excomm. in 6. praeratiua autem non alia ratione potest, nisi quatenus timore illius praeratiua a delicto committendo. Ergo necessario debes illius habere notitiam.

Haec rationes non solum probant ignorantiam legis municipalis, sed etiam Pontificiae, & cuiuscumque sit, a poena per ipsam imposita excusare. Quare cum in cap. vt animarum, 2. de constit. in 6. dicit Pontifex se nolle vt ignorantes ligentur statutis quouicumque ordinatorum, non inde inferitur legibus a se latis velle ignorantes ligare, imo ex ratione decidendi illius textus, quae est, vt animarum periculis obuietur, supponit contrarium, Grauius enim periculum animarum adellet si pontificis legibus ligentur ignorantes, quam si legibus municipalibus ligentur: tum quia grauius sunt; tum quia minus cognita. Quod si dicas cur ergo Pontifex de solis sententiis latis ab ordinario loquutus sit, & non absolute de omnibus statutis. Item si nouum ius concedere noluerit, sed an quum declarare, cur vras est verbo nolumus debebat enim vt verbo declaramus. Facile responderet, quia solum de statutis ordinariou poterat esse difficultas an ignorantes ligentur. Legem ergo

E

DE CASTRO PALACIO

